

Kwaliteitskader voor leermiddelen

Wat verstaan we onder ‘leermiddel’?

Het kwaliteitslabel beoogt een beoordeling van leermiddelen. Omdat het begrip **leermiddel** ruim en veelzijdig is, hanteren we binnen dit kader een duidelijke afbakening.

Een leermiddel is het overkoepelende begrip voor alle materialen die in een formele lessituatie worden ingezet om leerlingen kennis, vaardigheden en attitudes bij te brengen. Het ondersteunt zowel het leerproces van leerlingen als het onderwijsproces van leraren, door:

- 1 **inhoud** aan te reiken (*Wat moeten leerlingen leren?*) en
- 2 **didactiek** te bieden (*Hoe zorgen we ervoor dat leerlingen die inhoud verwerven?*).

Een leermiddel omvat het volledige geheel aan materialen dat aan leerlingen en/of leraren wordt aangeboden. Dat kan gaan om papieren en digitale handboeken, leerwerkboeken en aanvullende materialen.

Wanneer een leermiddel wordt ingediend om het kwaliteitslabel te verkrijgen, wordt er steeds gekeken naar alle materialen die nodig zijn om het middel succesvol in te zetten in de klas. Aanbieders geven vooraf duidelijk aan welke onderdelen tot het leermiddel behoren. Binnen dit kwaliteitskader verwijst ‘het leermiddel’ dan ook steeds naar het volledige pakket van aangeleverde materialen.

Het kwaliteitskader

Het kwaliteitskader bestaat uit **3 kwaliteitscriteria**, met **32 verschillende items** gegroepeerd in **7 thema's**. De thema's verduidelijken de focus van de items die er onder vallen.

Het doel is om met dit kwaliteitskader te komen tot een transparante, onderbouwde en consistente kwaliteitsbeoordeling van leermiddelen, of het nu gaat over methodes van uitgeverijen, eigen materiaal of alles daartussenin.

Kwaliteitscriterium 1: Curriculumrealisatie en vakinhoud

Afstemming op het gevalideerde doelenkader

- IT1 Het leermiddel maakt de doelen waar het zich op richt aantoonbaar door ze per onderdeel te vermelden of daaraan te koppelen.
- IT2 Het leermiddel is dekkend voor de doelen waar het zich op richt.
- IT3 Het leermiddel is transparant over welke inhoud verder gaat dan de minimumdoelen.
- IT4 Het leermiddel stemt doelen en didactische werkvormen op elkaar af.

Vakinhoud

- IT5 Het leermiddel bevat geen vakinhoudelijke fouten.
- IT6 Het leermiddel sluit aan bij hedendaagse ontwikkelingen van de vakinhoud.
- IT7 Het leermiddel faciliteert transfer naar andere vakgebieden of domeinen.

Kwaliteitscriterium 2: Leer- en ontwikkelingsprocessen van alle leerlingen

Vormgeving en taal

- IT8 Het leermiddel hanteert heldere en rijke taal.
- IT9 Het leermiddel heeft een functionele, consistente lay-out die de aandacht richt op essentiële elementen en afleiding vermijdt.
- IT10 Het leermiddel combineert verschillende media op een coherente en geïntegreerde manier die leerprocessen versterkt.

Doordachte en coherente opbouw

- IT11 Het leermiddel heeft een logische en herkenbare structuur.
- IT12 Het leermiddel heeft een doordachte opbouw.
- IT13 Het leermiddel verbindt nieuwe inhoud met eerder verworven, relevante kennis.
- IT14 Het leermiddel biedt suggesties om leerinhouden flexibel aan te bieden en in te oefenen.
- IT15 Het leermiddel integreert gespreide herhaling.
- IT16 Het leermiddel werkt toe naar opdrachten waarin eerder aangeboden kennis wordt geïntegreerd.

Diepe verwerking van de leerstof

- IT17 Het leermiddel introduceert nieuwe begrippen duidelijk.
- IT18 Het leermiddel biedt relevante variatie in oefentypes aan.
- IT19 Het leermiddel bevat opdrachten/activiteiten die leerlingen diepgaand aan het denken zetten.
- IT20 Het leermiddel biedt relevante leeractiviteiten aan om in verschillende contexten te oefenen.
- IT21 Het leermiddel biedt mogelijkheden om talige interactie in te zetten als middel om te leren.
- IT22 Het leermiddel stimuleert het gebruik van effectieve leer- en studeerstrategieën door leerlingen.
- IT23 Het leermiddel faciliteert het monitoren van het leerproces.

Differentiatie en toegankelijkheid

- IT24 Het leermiddel faciliteert voor alle leerlingen het bereiken van de minimumdoelen.
- IT25 Het leermiddel faciliteert het nastreven van verdiepende en/of verbredende doelen bij leerlingen.
- IT26 Het leermiddel houdt rekening met de diversiteit in de samenleving en vermijdt stereotiepe beeldvorming.
- IT27 Het leermiddel laat voor iedere beoogde leerling een eenvoudig, efficiënt en toegankelijk gebruik toe.

Kwaliteitscriterium 3: Ondersteuning van de leraar

Ondersteuning bij het lesgeven

- IT28 Het leermiddel maakt de overkoepelende visie duidelijk.
- IT29 Het leermiddel verduidelijkt per onderdeel de inhoudelijke en/of (vak)didactische keuzes.
- IT30 Het leermiddel houdt rekening met ontwikkelingen binnen de (vak)didactiek waarvan de effectiviteit is aangetoond.
- IT31 Het leermiddel geeft suggesties voor (vak)didactische ondersteuning van de leraar.
- IT32 Het leermiddel ondersteunt de leraar bij het evalueren van het leren van de leerlingen.

De quickscan

Om zelf aan de slag te gaan met het kwaliteitskader, werkte Leerpunt een quickscan uit. Daarin vertalen we het kwaliteitskader naar de klaspraktijk en geven we handelingsgerichte tips. Je kan de quickscan [hier](#) terugvinden.

COLOFON

De auteurs bedanken van harte de tientallen leraren, directies, onderzoekers, en alle betrokkenen bij de totstandkoming van het kwaliteitskader voor leermiddelen.

Auteurs

Lore Bellemans
Heleen Bourdeaud'hui
Vanessa Denon
Hannes Develter
Barbara Gerard

Expertgroep

Filip Moons (voorzitter) - Universiteit Utrecht
Kim Bellens - Thomas More/Evara, Scholencluster Tessenderlo-Leopoldsburg
Heleen Rijckaert - Taalunie
Anne Luc Van der Vegt - Nationaal Kennisinstituut Onderwijsonderzoek Nederland

Gelieve te verwijzen naar deze publicatie als

Leerpunt (2026). *Kwaliteitskader voor leermiddelen*. Stichting Leerpunt.

Creative Commons Licentie

Naamsvermelding-NietCommercieel (CC BY-NC)
Deze licentie staat ieder toe dit werk te downloaden, hergebruiken, herpubliceren, delen met anderen, afgeleide werken te maken en er verder op te werken zolang dit gebeurt met een correcte naamsvermelding en dit voor niet-commerciële doeleinden wordt gebruikt.

Datum van publicatie

Februari 2026

Vormgeving & lay-out

Leerpunt